

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/6/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114205688
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8114205688.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Viery Zolákovej a JUDr. Mareka Košča v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, proti žalovanej: E. R., V.. X.X.XXXX, P. Y., Q. X, právne zastúpená JUDr. Jaroslavou Oravcovou, advokátkou so sídlom Vranov nad Topľou, Dobrianskeho 1651, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, so sídlom Prešov, Námestie legionárov 5, IČO: 42 343 828, o zaplatenie 9.517,10 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 14.9.2016 č. k. 17C 87/2014-202 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie.

Sporovým stranám n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 17C 87/2014-202 žalobu zamietol. Žalovaným priznal právo na náhradu trov konania vo výške 100 %. V odôvodnení rozhodnutia súdu uviedol, že Krajským súdom bol dňa 16.3.2016 zrušený rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátená pre nedostatočne zistený skutkový stav ohľadom tvrdeného zosplatnenia úveru, bol žalovaný v omeškaní so splnením svojho záväzku 493,26 eur aj v čase postúpenia pohľadávky. Súd doriešuje otázku platného postúpenia pohľadávky po splatnosti. Žalobca v tejto veci potvrdil, že vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, pričom postupca mimoriadnu splatnosť úveru nevyhlásil. Keď právny predchodca postúpil na žalobcu pohľadávku, postúpil aj všetky svoje práva a povinnosti vyplývajúce z úveru. Žalovaná trvá na tom, že žalobca nemá aktívnu legitímáciu, k čomu doložila rozhodnutia Krajského súdu v Prešove vo veci 9Co 170/2012, či 17Co 48/2016, či Okresného súdu Poprad, vo veci 20Co 125/2013. Žalovaný vychádza z toho, že sám predchádzajúci veriteľ neukončil záväzkový vzťah so žalovanou pred postúpením pohľadávky, pretože nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru. Zmluva nebola vypovedaná a nedošlo k odstúpeniu od zmluvy. Ani žalobca nedisponuje dokladmi, ktoré by preukázali ukončenie zmluvného vzťahu. K predčasnemu ukončeniu zmluvného vzťahu došlo až vyhlásením žalobcu o mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 6.8.2012. Žalobca si uplatnil aj premičané splátky úveru, kde ide o jedenásť splátok od 21.3.2010 do 21.1.2012, pričom žaloba bola podaná 27.2.2014. Zmluvný vzťah účastníkov sa má riadiť spotrebiteľským hodnotením záväzku, pričom platia všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb.), ktoré majú prednosť pre ustanoveniami Obchodného zákonníka (zákon č. 513/1991 Zb.). Ak nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pôvodným veriteľom, potom banka nemôže postupovať tzv. živý úver, len pohľadávky z ukončeného úveru. Zmluvný vzťah medzi pôvodným veriteľom T. T., D..T.. a žalovanou sa riadi Zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Z vykonaného dokazovania súd mal preukázané uzavretie zmluvy o splátkovom úvere medzi T. T., D..T.. a žalovanou zo dňa 5.2.2008, na základe ktorej bol poskytnutý žalovanej úver 210.000 Sk (6.970,72

eur), ktorý mal byť vrátený v mesačných splátkach po 3.018 Sk (100,18 eur) v počte splátok 119, s konečnou splatnosťou úveru 20.1.2018. Bola dohodnutá úroková sadzba 11,35 % RPMN, ako aj celkové náklady spojené s poskytnutím úveru 155.412,60 eur (Krajský súd poznamenal, myslené asi Sk). Pôvodný veriteľ T. T., D..T.. postúpila pohľadávku z úveru na žalobcu zmluvou z 28.6.2012. T. T., D..T.. na výzvu súdu dňa 4.12.2014 oznámila, že došlo k zosplateniu úveru k 19.6.2012, ale nedisponuje oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, ani doručenkou. Pohľadávka bola postúpená na žalobcu 27.6.2012. Žalobca potom vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru listom z 18.7.2012 a žiadal uhradenie celého dlhu 10.973,92 eur do 28.7.2012. Podľa súdu medzi účastníkmi nie je sporné, že pôvodný veriteľ, teda postupca nevyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, čo konštatoval aj žalobca, keď uviedol, že mal možnosť vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Súd pri hodnotení nároku vychádzal z § 54 Občianskeho zákonníka, že zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenie, ktoré spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej „neprijateľné podmienky“). Podľa ods. 5 neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Čo sa týka postúpenia pohľadávky, súd vychádzal z § 92 ods. 8 Zákona č. 483/2001 Zb. o bankách, že ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Súd vo veci konštatoval, že žalobca nepredložil písomnú výzvu banky adresovanú žalovanej na splnenie dlhu, ktorá musí predchádzať postúpeniu aspoň 90 dní. Nebolo preukázané, že banka takúto výzvu žalovanej skutočne doručila. Takáto výzva je základom pre postúpenie pohľadávky banky. Náležitosti výzvy nenapĺňa ani výzva žalobcu o vyhlásení mimoriadnej splatnosti z 18.7.2012 po postúpení pohľadávky. Podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, banka môže postúpiť pohľadávku iba po predchádzajúcej písomnej výzve dlžníkovi, pričom táto výzva sa musí dostať do dispozičnej sféry dlžníka. Ide fakticky o úkon, ktorý je nevyhnutnou podmienkou možnosti ďalšieho právneho úkonu, a to postúpenia pohľadávky zo strany banky. Nebolo preukázané, aby banka postúpila žalobcovi splatnú pohľadávku žalovanej v celkovej výške 9.517,10 eur, resp. postúpenej výške 10.973,92 eur. Ak nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa Slovenskej sporiteľne ako postupcu na žalobcu ako postupníka pri splnení podmienok § 92 ods. 8 Zákona o bankách a § 565 Občianskeho zákonníka, nebol ani žalobca oprávnený vydať predčasnú splatnosť bankového úveru. Ak došlo k postúpeniu nezročnej pohľadávky na nebankový subjekt, nemohlo dôjsť ani k predčasnému stanoveniu splatnosti pohľadávky. Zmluva o postúpení pohľadávky medzi Slovenskou sporiteľňou a žalobcom je absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka, na čo musí súd prihliadať z úradnej moci. Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Preto pre nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu súd žalobu zamietol. V týchto veciach obdobne rozhodol už aj Krajský súd v Prešove vo veci 9Co 170/2015, či 17Co 48/2016 a Krajský súd Trnava vo veci 24Co 79/2015. O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 255 CSP a plne úspešnej žalovanej priznaná 100 % náhrada trov konania.

2. Proti rozsudku Okresného súdu podal odvolanie žalobca. Poukázal na ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ktorý rieši otázku skôr ochrany bankového tajomstva. Navyiac podľa § 89 ods. 1 Zákona o bankách, banka alebo pobočka zahraničnej banky si so svojím klientom môže zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchyľne od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazujú, alebo ak z povahy ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemôže odchyliť. Ak zákon v § 89 ods. 1 Zákona o bankách pripúšťa odchylné úpravy vzťahu medzi bankou a klientom od všeobecných predpisov, potom došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, čo vyplýva aj z rozhodnutí Krajského súdu v Prešove vo veci 11Co 11/2015, či 9C 145/2016 alebo 11Co 206/2015. Ak zákon umožňuje zmluvným stranám upraviť si vzájomné vzťahy odchyľne od zákona, pričom to ustanovuje Obchodný poriadok. § 92 v ods. 8 Zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Porušenie § 92 ods. 8 zákona č. 438 nemožno spojiť s občianskoprávnym následkom neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky a navyiac to zakladá len administratívnu zodpovednosť postihnutelnú Národnou bankou Slovenska podľa § 50 ods. 1 Zákona č. 483/2001 Zb. o bankách. Oznámenie o postúpení pohľadávky postupcom zakladá aktívnu legitímáciu

postupníka na vymáhanie pohľadávky, čo vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu vo veci 4Ob 210/01. Predpokladom postúpenia pohľadávky je nezosplatenie celého úveru, čo konštatoval v uznesení Krajský súd Žilina vo veci 5Co 228/2016. Ustanovením § 90 ods. 8 o bankách je potrebné vykladať tak, že pokiaľ je dlžník v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku, môže banka postúpiť pohľadávku zodpovedajúcu celej výške peňažného záväzku, nie len časť, s ktorou je dlžník v omeškaní. Najviac podľa § 92 ods. 7, teraz ods. 8 Zákona o bankách upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúci nesplatenému dlhu, a to aj osobe, ktorá nie je bankou. Ak banka postúpila peňažnú pohľadávku ako celok, konala v súlade so zákonom. Navrhuje zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa a žalobe vyhovieť v celom rozsahu, poprípade zrušiť rozsudok a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a súčasne priznať žalobcovi nárok na náhradu trov konania.

3. Zástupca žalovanej navrhol rozhodnutie potvrdiť. Žalovaný trvá na tom, že u žalobcu nie je aktívna legitímácia na vedenie sporu, aj s poukazom na rozhodnutie - uznesenie Krajského súdu v Bratislave vo veci 6Co 203/2015, týkajúce sa postúpenia pohľadávky právnym predchodcom žalobcu. Ak totiž ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatný celý úver, T. T., D..T.. nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov v celosti inému subjektu. Banka môže postupovať inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Preto Krajský súd konštatoval nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu. Navrhuje odvolaciemu súdu potvrdiť rozhodnutie súdu prvého stupňa a priznať nárok na náhradu trov konania.

4. Žalobca sa k tomuto stanovisku právneho zástupcu žalovaného spätne nevyjadril.

5. Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia (§ 380 ods. 1 CSP, keďže odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný), pričom odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (387 ods. 2 CSP) a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie ďalej uvádza:

6. Keď Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 16.3.2016 č. k. 12Co 226/2015-153 zrušil pôvodný rozsudok okresného súdu zo dňa 17.12.2014 č. k. 17C 87/2014-16 konštatoval, že je potrebné posúdiť možnosť postúpenia pohľadávky T. T., D..T.. na žalobcu. Súčasne odvolací súd konštatoval, že ustanovenia všeobecných obchodných podmienok v bode 18.14 majú pomerne nevyváženú podmienku, keď dávajú viac práv veriteľovi ako dlžníkovi pri postúpení pohľadávok aj bez súhlasu dlžníka. Na druhej strane odvolací súd konštatoval, že T. T., D..T.. síce oznámila súdu 13.8.2014, že došlo k zosplateniu úveru, čo potvrdila ďalším listom z 1.12.2014 (č.l. 103a spisu), ale samotný peňažný ústav potvrdil, že nedisponuje oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti. Preto ani žalobca v konaní nemohol doložiť doklad o tom, že došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti celého úveru pôvodným veriteľom T. T., D..T.. Na druhej strane ale žalobca v tzv. pokuse o zmier (č.l. 33 spisu) zo dňa 13.2.2014 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru s povinnosťou spolu zaplatiť dlžnú sumu 11.920,10 eur do 20.2.2014. Žalobca v danom prípade nevie preukázať, aby zo strany pôvodného veriteľa T. T., D..T.. došlo k tzv. určení predčasnej zročnosti úveru. Potom sa vyskytuje otázka, či môže peňažný ústav ako veriteľ postúpiť celú pohľadávku, aj keď celá pohľadávka zatiaľ nie je zročná. To rieši aj citované rozhodnutie Krajského súdu Bratislava vo veci 6Co 203/2015, ktoré spochybňuje možnosť postúpenia nesplatennej pohľadávky (celého úveru), ak nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti. Odvolací súd ale upriamuje pozornosť na podstatu možnosti postúpenia pohľadávky, ktorá vyplýva práve zo znenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách, že ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní, čo naznačuje, že stále musí existovať písomná výzva banky predtým, ako sa rozhodne postúpiť pohľadávku. Ani žalobca, ani právny predchodca nevedeli doložiť dôkaz o tom, že existuje písomná výzva banky pred postúpením pohľadávky žalobcu zo dňa 27.6.2012. Na č.l. spisu je výzva banky z 5.2.2008 na uhradenie sumy 493,26 eur, s ktorou je žalovaná v omeškaní v lehote 10 dní od doručenia tejto výzvy, ale z hľadiska publikovaných rozhodnutí Krajského súdu v Prešove vyššie uvedených, je možné postúpiť len pohľadávky týkajúce sa splatných pohľadávok splátok úveru, nie celý úver s nesplatenými pohľadávkami splátok úveru. Navyše je možné uvažovať, či takéto právo banky nie je premlčané z hľadiska dátumu 5.2.2008 a postúpenia pohľadávky zo dňa 28.6.2012. Súd prvej inštancie v konaní konštatoval, že žalobcovi ako postupníkovi nesvedčí aktívna legitímácia, pretože banka nebola oprávnená postúpiť celý úver aj s nesplatenými splátkami úveru (viď. splatnosť úveru celkom k 20.1.2018), pretože takýto postup je v rozpore so zákonom, a to so Zákonom o bankách a najmä § 92 ods. 8 zaoberajúcim sa možnosťou postúpenia pohľadávky s podmienkou predchádzajúcej výzvy peňažného ústavu. Výzva z roku 2008 sa týka len častí splátky úveru a nie úhrady celého záväzku úveru, preto je pochybnosť o platnom postúpení celého úveru, teda aj nesplatených splátok úveru na žalobcu. Preto odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne, keď posudzuje neplatnosť postúpenia pohľadávky, ktorá bola urobená v rozpore so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Žalobcovi nesvedčí aktívna legitímácia nadobudnutá z

postúpenej pohľadávky. Z neplatne postúpenej pohľadávky nemôže žalobcovi vzniknúť platné právo ako postupníka. Tomu nepatrí ani právo tzv. zosplatnenia (urobenia zročnosti celého dlhu). Rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne, pokiaľ je žaloba zamietnutá pre nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu, t.j. nepreukázanie platného prevodu pohľadávky z úveru zo T. T., D..T.. na žalobcu. Krajský súd ďalej potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania, nakoľko o nich bolo rozhodnuté správne. Neúspešný žalobca je povinný zaplatiť úspešnej žalovanej náhradu trov konania z hľadiska § 255 CSP, z hľadiska úspechu v konaní.

7. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Neúspešnej žalovanej patrí nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % proti neúspešnému žalobcovi.

8. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2, posledná veta, CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).